

UVOD

Ako riječ *fotografija* prevedemo na naš jezik dobit ćemo riječ „svjetlopis“ (na grčkom jeziku riječ *photos* znači „svjetlo“, a *graphein* znači „pisati“). Pisati svjetlom, ustvari, zapisati svjetlo na neki medij želja je ljudi još iz davnih vremena. Nizom izuma koje navodim u dijelu diplomskog rada *Istorija i nastanak fotografije* ljudi su uspjeli u svom pronalazaštvu da zarobe svjetlost.

Jasno nam je da svjetlost ne možemo pospremiti u kutijicu, uhvatiti je, jer svjetlost je neuhvatljiva. Ili možda nije? Ipak nije, jer da jest, danas ne bi bilo fotografije, ni filma, ni televizije ni mnogih drugih modernih medija.

Fotografija je privlačna. Čovjek jednostavno voli primati poruke vidom i najveći dio svih poruka (vizuelnih, slušnih, pojmovnih, opipnih, okusnih, mirisnih) ipak upamti ako ih vidi. Vid je za čovjeka vrlo važno osjetilo; poznata je izreka „*Čuvaj to kao oko u glavi*“. Fotografija je najpouzdaniji i najprecizniji medij za pohranjivanje vizuelnih podataka. Ništa na svijetu toliko precizno i vjerno ne prenosi sliku kao fotografija (osim možda filma, ali i film je zapravo sastavljen od fotografija).

Fotografija može biti korištena za bilježenje stvarnosti, ali može biti i stvaralačka ili umjetnička. Većina ljudi fotografiju koristi za *prikazivanje stvarnosti*. Najveći broj fotografija na svijetu su porodične fotografije; s rođendana, vjenčanja, putovanja i sl. Nakon njih slijede novinska fotografija i klasična dokumentarna fotografija (za znanstvena istraživanja, pohranjivanje podataka u arhivima, za razne dokumente, za učenje - u raznoraznim knjigama, udžbenicima i sl.). Manji broj ljudi stvara *umjetničke fotografije*. Cilj takve vrste fotografije jest uživanje u ljepoti zarobljene slike i prenošenje neke umjetničke poruke, misli ili emocije.

Fotografijom se možemo baviti *amaterski* ili *profesionalno*. Ako smo *amateri* to znači da fotografiju jednostavno volimo, želimo je istražiti i da nas fotografija zanima jednostavno jer je fotografija. Ako smo *profesionalci* znači da od fotografije živimo, tj. da od nje zarađujemo za život. Profesionalni fotografi najčešće rade u fotografskim studijima, u novinskim kućama, za razne agencije ili institucije. Kvaliteta fotografije ne ovisi o tome jesmo li amateri ili profesionalci, čak ne mora ovisiti niti o opremi koju posjedujemo (teoretski, i mobilnim telefonom se mogu napraviti dobre fotografije). Samo znanje, vještina, maštovitost, originalnost i upornost mogu osigurati da će fotografija koju napravimo biti kvalitetna i dobra (možda čak i umjetnički lijepa).

Bez fotoaparata nema fotografije. Zato je za fotografe vrlo važno da fotoaparat bude uvijek pri ruci. Ako ga nema – nema ni fotografije. No, prije nego što fotoaparat uzmemo u ruke ipak bismo morali naučiti neke osnovne stvari važne za fotografiju i upoznati se s fotoaparatom koji posjedujemo.

Dok mnogi profesori i stari majstori odlučno odbijaju novitete koje je sa sobom donijela digitalna fotografija, na tržištu postoji više stotina fotoaparata koji, umjesto filma, za zapis koriste memorijsku karticu. Jednostavnija i pristupačnija, omogućila nam je da fotografiju provjerimo odmah nakon što je uslikana, da je obradimo u računarima na različite načine, šaljemo je elektronskom poštom ili uklopimo u prezentacije. Nema više krivo stavljenog ili osvijetljenog filma, razvijanja i iščekivanja kako će ispasti koja fotografija, a fotografije kojima nismo zadovoljni iste sekunde možemo izbrisati. Broj fotografija, doduše, ovisi o veličini memorijske kartice, ali daleko nadmašuje klasične filmove. Tako su neki zbog nove tehnologije obnovili svoje zanimanje za stvaranje fotografija, drugi su prihvatili digitalnu fotografiju i zaključili da je ona za njih budućnost fotografije.

Kad sam se odlučio intenzivnije pozabaviti fotografijom i zaželio naučiti pravilnom fotografisanju, nisam ni slutio koliko je teško doći do literature s područja fotografije na našem jeziku. Nove literature ima malo, a stare knjige se mogu naći, čak i vrlo kvalitetne, ali u njima

nema modernih tehnologija, digitanih foto aparata, tekstova o obradi fotografija na računaru i slično. Jedan od većih problema s kojima sam se susreo je dosta neobičan, ali rijetko koja knjiga će čitaoca uvesti u fotografiju pravim redoslijedom, ili će neka važna poglavlja jednostavno nedostajati, ili će biti premalo praktičnih primjera i slično. Da bi se napravila cijela slika o osnovama fotografisanja, najčešće nije dovoljno uzeti jednu knjigu, već nekoliko njih i onda mukotrpno tražiti povezivati i stvarati kompletnu sliku o fotografisanju. Početnik pritom često zaluta jer naprosto nije siguran šta i kojim redoslijedom proučavati.

Sadržajem mog diplomskog rada trudio sam se da ispravim takve nedostatke, i da sve zainteresovane koji budu koristili moj rad uvedem u čarobni svijet fotografije uz što je moguće manje lutanja i traženja. Kad sam se ja već toliko mučio da shvatim svijet fotografije, ne vidim baš ni jedan razlog zašto bi se i drugi mučili i gubili vrijeme otkrivajući toplu vodu koja već odavno postoji.

Na žalost, mnogo je dobrih fotografa, ali je malo onih koji će svoje znanje na jednostavan i lako razumljiv način moći prenijeti drugima. Znati je jedno, objasniti drugima je mnogo teže. Nadam se da sam tekstovima koji slijede uspio pojasniti osnovne pojmove vezane za fotografiju, kako bi se što je moguće prije savladala teorija, i nakon toga dugo, dugo godina uživalo u odličnim fotografijama.

Treba biti uporan! Savladavanje osnovnih fotografskih tehnika nije teško! Traži određeno vrijeme, trud i ponešto novaca, ali ako se potrudite, bit ćete nagrađeni fotografijama kakve niste ni mislili da možete napraviti. Pritom ne morate postati profesionalni fotograf! Naučite pravilno fotografirati, i iznenadit ćete se koliko će vam to zadovoljstva i lijepih fotografija donijeti.